

# Nyheter

innenriks@klassekampen.no



## VERDT Å VITE

■ Du blir eldre av å være gravid. Det mener forskere ved universitetet Columbia i USA. Jo flere graviditeter, jo eldre har du blitt i forhold til alderen din – faktisk 2,8 måneder eldre for hvert svangerskap. Dette så forskerne på DNA-et. Resultatet er kontrollert opp mot fedre, som ikke hadde samme utslag. Om studien er kontrollert opp mot dårlig likestilling i hjemmet, er ikke kjent. ❧

**INTERNASJONAL TREND:** Mike Lewis i Centre for International Corporate Tax Accountability (Cictar) har gransket salg av bygg som huser offentlig velferdstjenester i flere ulike land og mener salget av norske barnehagebygg er en del av en internasjonal trend.



# Kritiserer salg av barnehager

Det finnes bedre måter å finansiere barnehagebygg på enn å selge dem til utenlandske selskap, mener skatteekspert Mike Lewis.

## BARNEHAGE

Ida Soraunet Wangberg (tekst), Tom Henning Bratlie (foto)

■ Over 400 norske barnehagebygg eies i dag av utenlandske selskaper.

Mike Lewis i den internasjonale skatteorganisasjonen Centre for International Corporate Tax Accountability and Research (Cictar) har sett nærmere på eiendomssalgene til Norges største barnehagekjeder, Læringsverk-

stedet og Trygve Barnehager (eier av FUS-barnehagene).

I 2020 og 2020I solgte de henholdsvis 140 og 142 barnehagebygg til den svenske eiendomsgiganten SBB.

– Det er bekymringsfullt at de to største private barnehagekjedene i Norge har gjort dette. Samtidig er det ikke så overraskende, ettersom det er en del av en større internasjonal trend, sier Lewis.

Han er medforfatter av en rapport om disse eiendomssalgene, som Cictar har utgitt i samarbeid med alliansen For Velferdsstaten. Tirsdag la han fram hovedfunnene i rapporten på et åpent møte i Oslo.

– Med full barnehagedekning og sterkt subsidierte barnehagepriser anses Norge for å stå for en slags gullstandard når det gjelder vel-

ferdstjenester. Å slippe denne typen markedskrefter inn i velferdstjenestene setter det i fare, sier han.

## Internasjonal trend

Trenden Lewis snakker om, dreier seg om at bygninger med ulike former for offentlig finansiert velferdstjenesteytere som leietakere har blitt interessante investeringsmuligheter for store internasjonale investeringsfond. Ifølge Lewis er det spesielt den lave risikoen som gjør slike investeringer attraktive.

– *Noe av forutsetningene for den lave risikoen er vel endret nå, med økte renter, færre barn enn barnehageplasser og en svekket krone. Heilike konsekvenser kan det få?*

– Det gjør at barnehage-sektoren er eksponert for ri-

## Vil forby eingongsgrillar

■ MDG fremjar eit forslag i Stortinget om eit statleg forbod mot bruk av eingongsgrillar i Noreg. MDG-politikarane Rasmus Hansson og Lan Marie Nguyen Berg peiker på problem med brann og forspoling i forslaget, som dei la fram for Stortinget i går. ❧



## Barnehagesalg

■ Minst 439 barnehagebygg eies av utenlandske selskaper, ifølge en kartlegging gjort av Fagbladet i 2022.

■ Rundt 300 av dem eies av det kanadisk-baserte selskapet Brookfield, som kjøpte dem av det svenske selskapet SBB.

■ Læringsverkstedet solgte 140 barnehagebygg til SBB for rundt 4,2 milliarder kroner i 2020.

■ Trygve Barnehager, som eier FUS-barnehagene, solgte 142 barnehagebygg til SBB for 4,58 milliarder kroner i 2021.

■ Barnehagekonsernene tegnet samtidig leieavtaler med SBB som båndt barnehagene til å leie byggene i mange år.

# ”

**Det er all grunn til å stille spørsmål ved om kapitalen kommer barnehagene til gode.**

Mark Lewis, Cictar

for selskapene som eier byggene eller økte husleier. Når bygget du driver i eies av et annet selskap, er du eksponert for risiko, også ved en eventuell konkurs, sier Lewis.

– **Dårlig deal** Lewis mener denne typen avtaler, der barnehageeierne

solgte bygg samtidig som de inngikk langsiktige leiekontrakter, verken er bra for de private barnehagene eller for skattebetalerne.

– Leieavtalene barnehagekonsernene har inngått på vegne av sine barnehager, er såkalt *triple-net*, som innebærer at barnehagene som leier byggene selv må stå for vedlikehold, forsikringer og liknende utgifter. Selskapene som eier byggene, bærer veldig lite risiko.

Han viser også til at barnehagene eid av de store kjedene, bruker en høyere andel av inntektene sine på husleie enn andre private barnehager, mens de bruker mindre på bemanning.

– Disse eiendomssalgene kan hente inn kapital for eieme, men det er all grunn til å stille spørsmål ved om den kapitalen kommer barnehagene til gode, sier Lewis og viser til at inntektene fra eiendomssalgene havnet i eiernes holdingselskaper, ikke barnehagedriftsselskapene.

**Kunne gått til bemanning** Lewis forklarer at selskapene som har kjøpt eiendommene, tjener penger på disse investeringene når kostnadene ved å låne penger til å kjøpe opp byggene er lavere enn husleia de får inn.

– Om du vil vite om disse avtalene er en god deal for skattebetalerne, er det bare å spørre seg om disse selskapene har mulighet til å låne penger til lavere rente enn det norske myndigheter kan. Har de ikke det, er det vanskelig å se det som noe annet enn at profitten de sitter igjen med istedet kunne blitt brukt på å styrke velferdstjenestene, for eksempel til bedre bemanning i barnehagene, sier han.

ida.wangberg@klassekampen.no

## Læringsverkstedet svarer

■ Daglig leder Trude Sydtangen i Læringsverkstedet skriver i en e-post at selskapet de siste årene har vurdert hva som er optimal finansieringsløsning og konkludert med at salg med tilbakeleie på deler av porteføljen er best i dagens situasjon.

«Det var en rekke faktorer som ble vurdert i relasjon til dette, som fleksibilitet, kapitalbinding, finanskostnader. Formålet med overdragelsen var å sørge for en langsiktig

og bærekraftig finansiering», skriver Sydtangen.

Hun understreker at salg med tilbakeleie betyr at barnehagene fremdeles har full brukrett til byggene, og at avtalen gir Læringsverkstedet en evigvarende leierett.

«Vi har også full kontroll på kvalitet, utforming og tilpassing av bygget på samme måte som tidligere.»

Sydtangen skriver videre at betalingen for byggene i all hovedsak ble brukt til å

nedbetale gjeld, og at det har vært viktig for Læringsverkstedet å sette et langsiktig bærekraftig og økonomisk riktig husleieivå.

«Dette sikret at de oppjente eiendomsverdiene ikke ble overført til ny eier, og at barnehagedriften ikke ble negativt påvirket av nivået. Samlet sett tilsvarer den nye husleien for Læringsverkstedet omtrent renter og avskrivninger som da vi eide barnehagebyggene», skriver Sydtangen.

## – Hvorfor jeg leser Klassekampen?

« Fordi Klassekampen er Norges viktigste og beste kulturavis. Den dekker bildkunst, litteratur og musikk på en glimrende måte med nye, spennende vinklinger og et internasjonalt og feministisk perspektiv.

Astrid Skjerven  
professor i produktdesign, Oslo



KLASSEKAMPEN  
Venstresidas dagavis